

ZAAISSESSIE GEMEENTELIJK VOEDSELBELEID GRONINGEN , 22 JANUARI 2020

AANLEIDING GEMEENTELIJK VOEDSELBELEID

Vanuit Jong Leren Eten (GGD, IVN) Groningen en de Natuur en Milieufederatie Groningen (NMG) is naar aanleiding van de bestuurlijke kookpotten in 2017 en 2018 op 22 januari 2020 een zaaisessie voor en door gemeentes georganiseerd. Door middel van een infographic wordt nog eens kort aangeduid hoe noodzakelijk en urgent het is om bezig te zijn met het ontwikkelen van voedselbeleid. Uitgenodigd werden gezondheids- en duurzaamheidsambtenaren en wethouders van alle gemeenten in de provincie Groningen, en netwerk-partijen die zich met gezondheid en voedselbeleid bezig houden.

Doel bijeenkomst

- Elkaar inspireren en kennismaking bevorderen
- Voedselbeleid in Groningse gemeenten stimuleren

PRESENTATIE EDE , MICHEL BIJVOET EN LARA SIBBING

De gemeente Ede is al ver gevorderd met hun voedselbeleid. Ze hebben een voedselvisie met zes verschillende pijlers. Hieraan kan per thema aandacht aan worden besteed, binnen een integrale aanpak van 1 voedselsysteem. Daardoor kan meer focus worden gebracht. Het aanstellen van een voedselwethouder en een voedselteam zorgt voor organisatorische verankering. Dit is een goede stap om meer overzicht te creëren.

Voortgang meten is wenselijk. Aan de hand van regionale consumptie- en productiecijfers kunnen concrete en ook cijfermatige beleidsdoelen geformuleerd worden. Die helpen om het grote begrip 'voedsel' concreet en werkbaar te maken. Cijfers: GGD, Life Line, waarstaatjegemeente.nl.

A. Discussiepunt

De relatie tussen stad en platteland is erg belangrijk, je hebt consumenten en producenten. Verbind deze groepen om lokale korte ketens te faciliteren.

Gezondheids-, jeugd- en armoedebeleid zijn goede kapstokken om met voedselbeleid te beginnen.

PRESENTATIE WAGENINGEN, JANNEKE BRUIL

In de gemeente Wageningen is ook een wethouder met voedsel in de portefeuille. Het doel in deze gemeente is voornamelijk om de sociaal economische gezondheidsverschillen in de gemeente te verkleinen. Maar ook om te werken aan duurzaamheid.

Knelpunten hierbij zijn de zichtbaarheid, vindbaarheid en logistiek van duurzame en gezonde ondernemingen. Er zijn veel ideeën om spullen en resten van elkaar te gebruiken/verwerken. Verder zijn ze o.a. bezig met projecten als foodsharing van huishoudens en supermarkten tegen voedselverspilling, Menu van Morgen in restaurants, zorg en via kookworkshops en met gezonde jeugd via verschillende invalshoeken. Ook hier is het een uitdaging om intern binnen de gemeente de neuzen dezelfde kant op te laten wijzen.

www.wageningeneetduurzaam.nl

PITCH GRONINGEN, HILTJE VAN DER WAL

De gemeente Groningen is al sinds 2010 met voedselbeleid bezig. Er zijn al mooie initiatieven gaande. Het is nu van belang dat voedselbeleid dit jaar nog duidelijker op de bestuurlijke agenda komt met concrete doelstellingen. Voedsel is een middel om doelen te bereiken, niet een beleidsdoel op zich. De Ketentafel (producenten, Retail, horeca, consumenten) wordt steeds waardevoller. Aanhaken bij Europees Reframe-project biedt mogelijkheden voor grotere beleidsmatige en financiële impact. Een Gronings voorlichtingsfilmpje over dat voedsel aan alle beleidsterreinen raakt en 5 filmpjes over met kinderen bij producenten in het Ommeland gaan kijken, hebben de politieke discussie aangewakkerd. <https://www.youtube.com/watch?v=2S4IOIvVhSQ> (serie: De Boer op). Bezig met eiwittransitie: veldbonen als vleesvervanger. Kilo's schuiven: platform voor boeren en restaurants vanuit YouthFoodMovement. Fooddeal: met grootkeukens kijken naar organisch afval en voedselverspilling. Snackbar van de toekomst. Samenwerking met Terra college, opleiding Food, ook voor Leefstijlcoaches.

B. Discussiepunt

Het onderwerp, of de term voedsel heeft geen urgentie. Er zit weinig potentieel bestuurlijke urgentie in. Misschien beter te spreken over duurzaamheid? Voedselvaardigheid? Voedselverspilling? Voedselproductie?

Vraag Ministerie LNV: welke grote urgenties zien gemeenten en waarmee kan LNV de oplossingen helpen versnellen? B.v. door gemeenten en provincies de goede vragen te stellen. Framen: Aanvliegroutes thematisch te maken om dingen geagendeerd te krijgen.

PITCH DELFZIJL, ANITA MOORMAN

In deze gemeente is er nog geen sprake van een voedselbeleid. Wel zijn er losse interventies op dit thema. Ze willen intern kijken of de gemeente in ieder geval het goede voorbeeld zou kunnen geven. Door bijvoorbeeld te zorgen voor gezonde en duurzame catering, nu is er al een biologisch fruit-en groentepakket bij de ARBO-dienst. Ook bestaat nadrukkelijk de wens naar aanleg van buurtmoestuinen, schooltuinen en buitenleslokalen. Voor de kinderopvang zijn 3 speerpunten vastgelegd: buiten, taal en eten.

PITCH VOEDSELTUIN HET HOGELAND , RENATE POOL

Voedselbeleid zit nog niet in het gemeentebestuur verankerd. Wel zal er iets over opgenomen worden in het gezondheids-en armoedebeleid. In Uithuizen is er een voedseltuin voor de voedselbank van 0,6 ha. De grootste uitdaging hier is het blijvend verbinden van mensen aan deze organisatie. De grootste motivatie om er te werken is de sociale samenhang van de groep. Er wordt een link gelegd met Positieve Gezondheid, kijken wat belangrijk is voor de mensen. Vanuit de scholen is er geen tijd om op de tuin te komen. Consumenten/klanten van de voedselbank komen zeker niet op de tuin, mogelijk vanuit schaamte. En fenomeen dat ook bij alle andere voedselbanktuinen te zien is. Tip Wageningen: migrantenvrouwen willen weten hoe ze hun kinderen in NL gezond kunnen laten opgroeien. Hen verbinden aan de tuin en om beurten laten koken. En laat doelgroepen zelf denken en sluit aan bij contactpersonen, die al met deze groep werken.

PITCH WESTERKWARTIER , E. VAN DER MAESEN DE SOMBREFF

Ambities zijn in deze gemeente zeker aanwezig met een wethouder met voedsel in haar pakket. Het doel is om dit jaar een voedselakkoord te formuleren, met daarbij een passend uitvoeringsakkoord. Hiervoor is eenmalig geld vrijgemaakt. Ook hier bestaat een tuin voor de voedselbank, Tuuntje. Ook aan onderwijsvernieuwing met voedsel als thema speelt een rol. Daarnaast wordt de opgerichte gebiedscoöperatie steeds meer uitgebreid, bijvoorbeeld met een natuurvleescoöperatie. De in Leek geplande foodfactory lijkt er te komen. Die zou dan een doorbraak zijn in het grootschalig aankopen van regionale producten, en het verwerken en distribueren van kant-en-klare regionale maaltijden voor grootverbruikers.

HOE NU VERDER?

Er zijn vandaag vele mooie voorbeelden besproken en er was veel discussie. We lopen allemaal tegen dezelfde knelpunten aan. Hoe mooi is het om deze gezamenlijk aan te pakken? Bij veel gemeenten wordt voedselbeleid vanuit de gezondheidshoek aangepakt. Dat lijkt veelbelovend en is een logische keuze. Probeer ook de link te leggen naar duurzaamheid, ruimtelijke ordening en landbouw en betrek de ambtenaren en wethouders van die beleidsterreinen erbij.

Gemeentes geven graag ondersteuning te krijgen bij hun voedselbeleid. We hebben vandaag gezaaid en gaan over een paar maanden oogsten. Vanuit Jong Leren Eten (GGD, IVN) en de Natuur en Milieu Federatie zullen we dit proces ondersteunen.